JAARGANG 84 | NR. 10 | DECEMBER 2024

MANkracht

BIJBELSTUDIE VOOR VERENIGING EN KRING

BIJBELSTUDIES OVER DANIËL (7)

Tegendraads Koninkrijk!

EN NU DE PRAKTIJK...

“Geef een tiende van je tijd”

THEMABIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF VAN JAKOBUS (7)

Verkeerde vriendschap

UITGAVE VAN DE HERVORMDE MANNENBOND OP G.G.

issn 0167 - 3564
MANkracht
(zoals verwoord in
Jesaja 40: 30-31)
verschijnt
10x per jaar

HOOFDBESTUUR

1e voorzitter
ds. J.H. Lammers
T: 033-2000592
E: lammers@hervormdemannenbond.nl

2e voorzitter
ds. J.M. Molenaar
T: 079-3163712
E: molenaar@hervormdemannenbond.nl

1e secretaris
Dhr. W.J.J. Appeldoorn (tevens postadres)
Windmolen 19, 2986 TH Ridderkerk.
T: 06 25 10 09 39
E: appeldoorn@hervormdemannenbond.nl

2e secretaris
Ds. J. van Dijk
T: 0180-398670
E: vandijk@hervormdemannenbond.nl

1e penningmeester
dhr. A. Kreijkes
T: 0548-789801
E: kreijkes@hervormdemannenbond.nl

2e penningmeester
dhr. J. van Capelleveen
T: 0318-516930
E: vancapelleveen@hervormdemannenbond.nl

Lid
ds. E. de Mots
T: 0180-424636
E: demots@hervormdemannenbond.nl

Lid
ds. A. Snoek
T: 0511-855071
E: snoek@hervormdemannenbond.nl

Lid
ds H.J.T. Lubbers *(themadagen)*
T: 033-2861207
E: lubbers@hervormdemannenbond.nl

REDACTIE MANKRACHT
ds. J.M. Molenaar
ds. E. de Mots
Contactpersoon advertenties en opmaak:
dhr. L.H. de Kluijver
E: l.h.dekluijver@hetnet.nl

BESTUURSWIJZIGINGEN
Doorgeven aan de 1e secretaris.
Maandag 9.00-12.00 uur

MUTATIES
E: info@hervormdemannenbond.nl

OVERLIJDENSBERICHTEN
E: predikant@rondzes.nl *(o.v.v. MANkracht)*

ABONNEMENT OP MANKRACHT?
Leden krijgen het blad gratis. Ben je geen lid maar wil je MANkracht ook ontvangen?
E: info@hervormdemannenbond.nl
T: 0180-398670
Het lidmaatschap van de Hervormde Mannenbond kost € 18,– per jaar.
IBAN: NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G.
Abonnementen lopen per kalenderjaar.
Opzeggen moet vóór 1 december via
E: info@hervormdemannenbond.nl

VOORWOORD

Wordt het nog iets met Gods Koninkrijk?

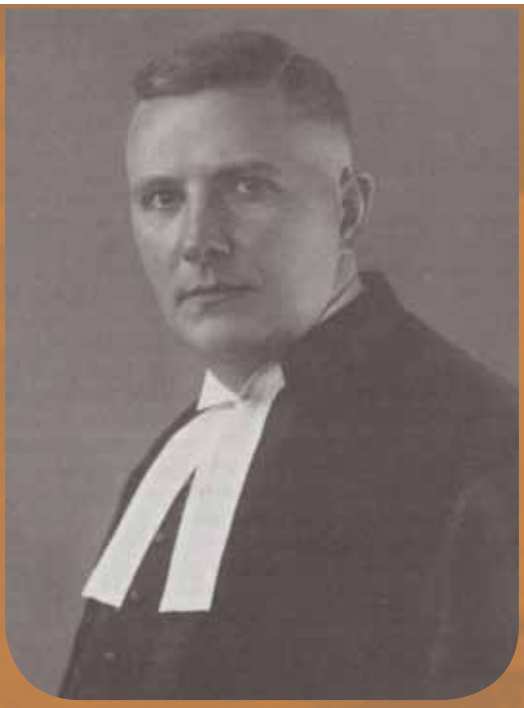
Ooit schreef Gerard Reve, een bekende Nederlandse schrijver: 'Dat Koninkrijk van U, weet U wel, wordt dat nog wat?' Hij bedoelde het spottend. Toch kan het ook jouw aanvechting zijn. Zijn de berichten van oorlog en onrecht niet het bewijs dat God geen Koning is?

door ds. J.H. Lammers, Nijkerk

Ons geloof is niet gebaseerd op wat we zien maar op wat de Heere zegt. Wij geloven dat in de Heere Jezus het Koninkrijk van God gekomen is. Hij komt tot ons in Zijn Evangelie. Het Evangelie werkt als gist dat je in meel stopt. Je ziet het niet, maar het werkt wel degelijk. Denk aan de beloften die God vervult aan Israël. Denk aan het vertalen van de bijbel, aan het zendingswerk in alle werelddelen, aan het kerkenwerk in je eigen gemeente.

Zouden we er dan niet meer van moeten zien? Wat voor ons onopvallend is, is in Gods ogen belangrijk. Zijn werk gaat door. We leven wel in de spanning van 'reeds' en 'nog niet'. Wanneer Jezus wederkomt, breekt het Koninkrijk van God volledig door. Er zal geen kwaad meer zijn. God zal alles zal zijn in allen.

Laten we elke dag bidden: Uw Koninkrijk kome. Is er een onzekere afloop? Nee, we bidden tegelijkertijd: Want van U is het Koninkrijk. ■

WOORDEN UIT HET VERLEDEN

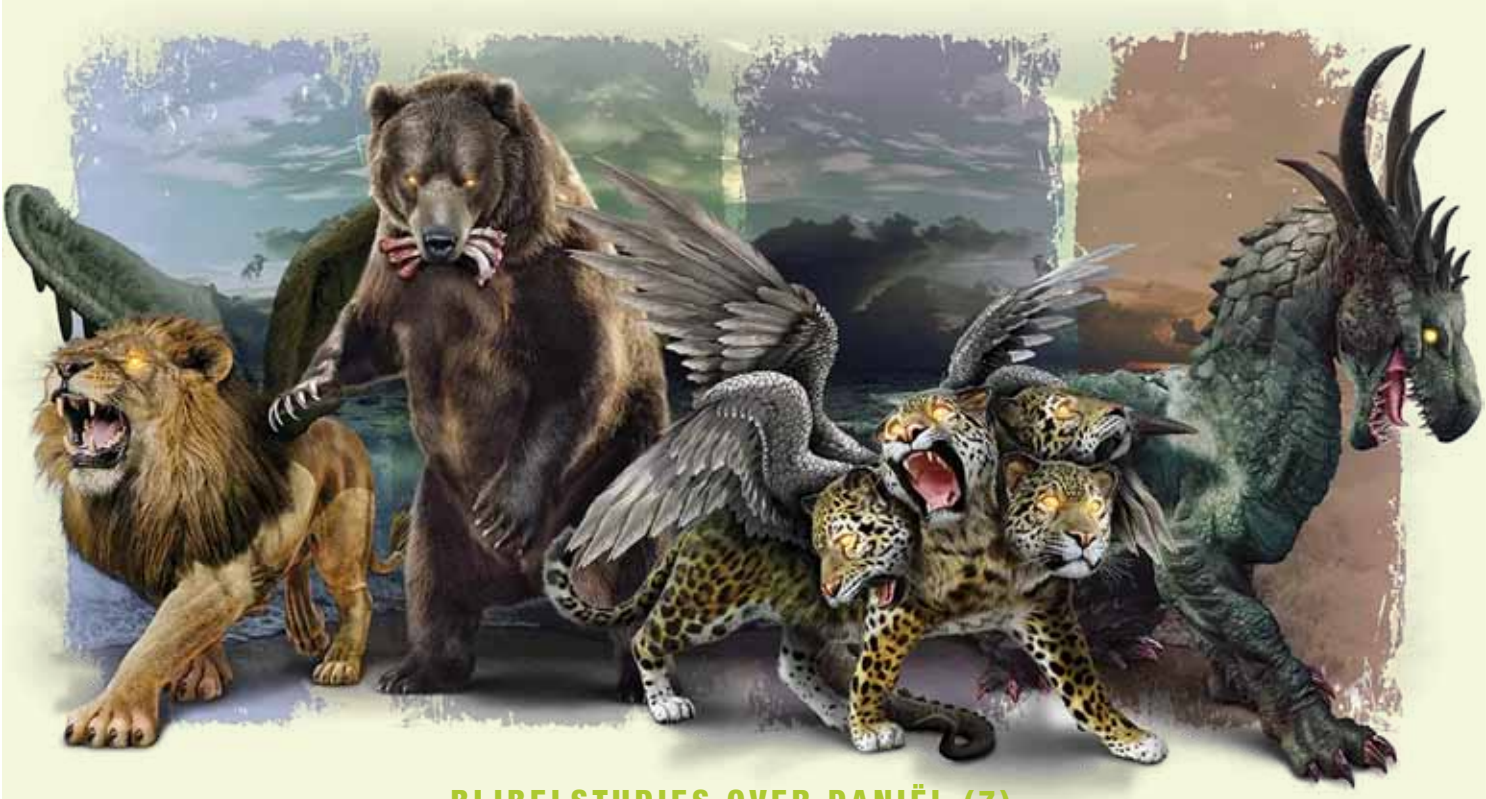
Als God (geen) Koning is…

Zijn koninkrijk zal een eeuwig koninkrijk zijn…
Daniel 7: 27

ds. J. Overduin (1902-1983)

De grote verrassing is, dat niemand minder dan God Koning wil zijn in ons leven en in deze wereld, en dat zijn Koningschap niets dan zaligheid meebrengt. Wij leven van huis uit allemaal in de verblinding van de zelfsmisleiding, dat wij pas zalig zijn, wanneer wij het in alles te zeggen hebben. Wij denken maar al te vaak, dat de rampzaligheid begint, wanneer wij het heft niet meer in handen hebben. Het is net omgekeerd: de wereld is rampzalig geworden en is elk moment rampzalig waar God geen Koning meer is.

Wanneer Jezus het over ons te zeggen heeft, dan heeft God het over ons te zeggen, en dat is de redding uit de rampzaligheid, dat is één en al zaligheid. Laten wij nooit vergeten, dat zijn Naam uitdrukkelijk Jezus, Redder der wereld is.

BIJBELSTUDIES OVER DANIËL (7)

Tegendraads Koninkrijk!

Daniël 7

Door: ds. J.M. Molenaar, Zoetermeer

Hoe lees je je krant? Velen lezen elke dag de nieuwsberichten. Ze slaan de krant dicht en roepen hooguit: 'Wat een ellende.' Een christen leest anders. Spurgeon heeft eens gezegd: 'Ik lees in mijn krant om te zien hoe God de wereld regeert.' Wie zo zijn krant leest, zal net als Daniël, huiveren van schrik (vgl. Daniël 7: 15 en 28). Maar in alle huivering leert het boek Daniël mij ook hunkeren. God stelt immers de koninkrijken een grens en Zijn rijk overwint.

Na de zes historische berichten, volgen er nu zes profetische vergezichten. Het is het eerste jaar van Belsazar. Daniël ontvangt dit visioen dus in de tijd tussen hoofdstuk 4 en 5. Daniël ligt op zijn bed. In de slaap ontvangt hij een droom, waarin hij ervaart dat hij een visioen ziet (vers 1). 'De droom der gedrochten,' volgens ds. H. Veldkamp.

KIJKEN

Daniël kijkt (vers 2, 4, 6, 9, 11, 13). Wij kijken mee. Hij ziet vier dieren uit de zee opkomen (vers 3). De volken en de goddelozen worden in de Bijbel op verschillende plaatsen vergeleken met de zee (vgl. Jesaja 17: 12-14 en 57: 20). Het is het beeld voor de chaosmachten die zich breed maken in deze wereld. Vier winden zwepen de golven op (vgl. Daniël 8: 8 en 11: 4). Uit

de zee komen vier dieren (vers 4). Het zijn vier koningen die uit de aarde opstaan (vers 17). Er zijn in de loop van de kerkgeschiedenis diverse uitleggingen gegeven op deze vier koninkrijken. Een overzicht hiervan geeft dr. M.J. Paul (SBOT Ezechiël – Daniel, Excurs 8). Uitleggingen kunnen verschillen. Bevraag elkaar, maar verlies de kernboodschap niet uit het oog. Dit visioen legt namelijk de handelswijze van alle aardse koninkrijken open en vertelt ons wie de macht heeft over alle koninkrijken, temidden van het woeden van de volkeren (vgl. Psalm 2).

GEDROCHTEN

Daniël ziet drie gemengde diersoorten (vgl. Leviticus 19: 19). Allereerst een leeuw met arendsvleugels (vers 4). Het staat voor het Babylonische rijk. Het heeft de kracht van een leeuw en veroverde de wereld snel als een arend. Vervolgens een beer – die half opgericht staat - met drie ribben in zijn bek (vers 5). Het staat voor het Medo- Perzische rijk. De sterke kant staat voor het rijk van de Perzen. De manke zijde staat voor het rijk van de Meden. De drie ribben staan voor de grootste overwinningen van dit rijk op Lydië, Babel en Egypte. Als derde ziet Daniël een panter met vier vogelvleugels en vier koppen (vers 6). Het staat voor het Griekse rijk. Het komt snel op als een panter. Het kijkt naar alle kanten van de aarde. Het valt uiteindelijk in vier machtsgebieden uiteen. Het vierde gedrocht is met geen beest meer te vergelijken. Een afschrikwekkend monster met tien horens (vers 7). Dit getal moeten wij symbolisch lezen.

» Hoe dieper iemand zit, hoe beter de Allerhoogste hem ziet «

Tien als getal van volheid en beproeving. Het is een tijd van eindeloze machtswisselingen en beproeving voor Gods heiligen. Het gedrocht heeft ijzeren tanden en lompe poten. We horen de tanks en granaten al rommelen. We zien de geschiedenis zich ontvouwen als een periode van koningen die constant bezig zijn met veroveren en vernietigen. Dit laatste gedrocht staat voor het Romeinse rijk tot aan de voleinding. In vers 9 ziet Daniël namelijk dat er tronen worden geplaatst. Dat is de eindstreep en de door God gestelde grens.

HANDELSWIJZE

Wat onthullen deze visionaire beelden? Er zit een opklimming in hun macht. Het gaat immers van *twee* vleugels, *drie* ribben, *vier* koppen en vleugels en *tien* horens. De macht van het kwaad zal steeds meer toenemen in deze wereld (vgl. Mattheüs 24:21). Daarnaast onthullen deze wangestalten hoe de wereldrijken te werk gaan. Daniël ziet hier namelijk niet vier rustige schapen of vier reine koeien. De wangestalten lijken op roofdieren. De wereldrijken zijn er dus op uit om te vernietigen en te verslinden. De heiligen van de Allerhoogste hebben te lijden onder deze aardse koninkrijken

(vers 18, 21, 22, 25, 27). Ben jij zo`n heilige? Leef je in toewijding aan de Heere? Dat komt je duur te staan. Weet echter: onze God is de Allerhoogste.
Wat er ook blaast en briest in deze wereld. Hij ziet om naar het allerlaagste in deze wereld. En: 'Hoe dieper iemand zit, des te beter ziet de Allerhoogste hem (Luther).'

» Zelfs heiligen worden afgemat «

RECHTER EN REDDER

God doet namelijk recht. Elk koninkrijk dat zich breed maakt, is een grens gesteld. Steeds klinkt hier het woordje *totdat* (vers 4, 9, 11, 22). Tot naar de definitieve eindstreep (vers 9). De 'Oude van dagen' voltrekt het oordeel. De aanduiding Oude van dagen drukt Gods wijsheid en eeuwigheid uit. Zijn troon staat op wielen. God is dus niet onbewogen over het onrecht. Hij doorloopt heel de aarde. Een rivier van vuur gaat voor Hem uit. Zijn oordeel is zuiver. Hij opent de boeken waarin alles opgetekend staat. Daniël ziet de Zoon des mensen komen tot deze Oude van dagen (vers 13). Hem is alle heerschappij, macht, eer en koningschap gegeven. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij (vers 14). Dankzij deze Mensenzoon wordt het koningschap gegeven aan de heiligen van de Allerhoogste (vers 17).

ANDER DIER

Het laatste monster krijgt speciale aandacht. Dit dier verschilt van de voorgaande (vers 7, 19, 23, 24). Waarin verschilt het dan? In macht en grootte. Het zijn namelijk *tien* horens die op zijn kop staan. Die horens staan symbool voor zijn stootkracht. Het is een rijk dat heel de aarde zal verslinden, vertrappen en verbrijzelen (vers 23). Alles doet dit rijk om Gods kerk kapot te stoten. Wie denkt hier niet aan onze 317 miljoen broeders en zusters die vandaag worden vervolgd omwille van hun geloof in Jezus Christus. Ze ervaren deze stootkracht iedere dag opnieuw. Het is de stootkracht die ook wij zullen voelen als we bij Jezus horen. Is er dan geen beterschap te verwachten? Dit visioen onthult waar het op uitloopt.

ELFDE HOORN

Het vierde rijk loopt namelijk uit op die elfde hoorn. Het heeft menselijke ogen en een mond vol grootspraak (vers 8). Is dit één persoon die over de hele aarde zal regeren? Is dit een kluwen van koninkrijken die samen zullen optrekken? Zoveel is duidelijk dat het hier gaat over de openbaring van de antichrist (vgl. 2 Thessalonicenzen 2 en Openbaring 13). Hij zal de heiligen van de Allerhoogste te gronde richten (vers 25). Daar staat een woord dat zoveel betekent als *uitputten, afmatten, doen verouderen*. Deze elfde hoorn zal proberen bepaalde tijden en de wet te veranderen. Calvijn zegt: 'Het gaat hier

over godsdienstige gebruiken, gewoonten en instellingen.' Hij zal proberen ordeningen van God om te keren. Wie denkt hier niet aan de wet- en regelgeving rond begin en einde van het leven, rond huwelijk en seksualiteit. Of de geraffineerdheid waarmee de media ons en onze kinderen beïnvloeden. Zelfs heiligen worden er door afgemat.

STAANDE?

Je kunt er bang van worden. Wie zal dan staande blijven? Let echter op, want die elfde hoorn *zal er op uit zijn* om tijden en de wet te veranderen (vers 25). Het zal dus mislukken (vgl. Daniel 2: 21). Trouwens, de macht van deze elfde hoorn is hem gegeven. Zijn macht duurt een tijd, tijden en halve tijd. Een symbolische aanduiding voor de helft van zeven jaar. Plotseling zal het stoppen. Alle onderdrukkers in deze wereld worden vernietigd (vers 26). Het Koninkrijk zal gegeven worden aan Daniëlmensen (vers 27). Klem je daarom net als Daniël vast aan de hoorn van Davids grote Zoon (vgl. Psalm 132). Zo leer je leven uit het visioen van Gods *totdat*! ■

KIJKTIP :

- ***Komt er een antichrist (1)*** – *Geloofstoerusting*
- ***Komt er een antichrist? (2)*** – *Geloofstoerusting*

(1) (2)

GESPREKSVRAGEN

1. Wat heb je geleerd van de bestudering van Daniël 7?
2. Welke troost en welke waarschuwing ligt er in dit visioen en wat zegt dat voor je manier waarop je in het leven staat en naar het nieuws kijkt? Maak het eens concreet rond recente nieuwsberichten.
3. Stelling: 'Als je nooit de stootkracht van horens voelt in je leven, ben je geen echte christen.' Reageer.
4. De Zoon des mensen wordt heerschappij gegeven (vers 14). Wanneer is dat gebeurd? Hoe kan die wetenschap je bemoedigen nu en op de dag van het eindoordeel?
5. Zet de kenmerken van de elfde hoorn eens op een rij. Wat zijn de kenmerken van de antichrist? Betrek in je antwoord 2 Thessalonicenzen 2 en Openbaring 13.
6. Openbaring 13 staat in het troostboek voor Gods kerk. Als je weet dat de antichrist komt, kan dat je troosten? Hoe kun je in die tijd staande blijven? Wat leer je van de houding van Daniël tegenover de aardse koningen?

EN NU DE PRAKTIJK...

Martijn van Loenen:

“Geef een tiende van je tijd”

Door: Jan van Reenen, Veenendaal

Tijd geven is moeilijker dan geld geven, vindt Martijn van Loenen. De inwoner van Zoetermeer zoekt in zijn vrije tijd daklozen in Den Haag op.

Martijn van Loenen werd in 1978 in Oss geboren en studeerde maritieme techniek in Delft. Hij is eigenaar van ingenieursbureau Van Loenen Consultancy in Zoetermeer. Van Loenen is getrouwd met Beatrix. Het paar heeft zes kinderen. Hij is lid van de Morgenstergemeente in Zoetermeer en van de mannenvereniging van deze gemeente.

Toen Van Loenen drie jaar geleden een keer meereed met een vriend om daklozen in Den Haag te bezoeken, maakte dat grote indruk op hem. “Ik heb een weekend verdwaasd rondgelopen van alle indrukken. Later ging ik er weer heen en ik heb mogen meewerken aan de groei van de stichting “Veldwerk Haaglanden”. Ongeveer eens per maand rijd ik met de bus van plek tot plek om daklozen te ontmoeten en te helpen.”

WAT MAAKTE INDRUK?

“Bij Madurodam zag ik daklozen onder een trambrug liggen, bij de Binckhorstlaan lagen ze op het gras. Een van hen vertelde dat hij was misbruikt door een rechter, een man met een

machtspositie. Zijn verhaal werd eerst niet geloofd, maar het bleek waar te zijn. Een ander was in voor een filosofisch gesprek, waarbij de Bijbel ter sprake kwam, maar hij geloofde zelf niet in God.

Kenmerkend voor al die mensen is dat ze problemen hebben, vaak in de relationele sfeer, zoals door misbruik, echtscheiding of ontslag. Soms gaat het om mensen met autisme of ADHD. Heel moeilijk is het voor Polen en andere werkers uit Oost-Europa als ze hun werk verliezen. Dan is huisvesting doorgaans een probleem en komen ze op straat terecht, vaak zonder uitkering."

HOE HELPEN JULLIE?

"We zijn altijd minstens met z'n tweeën en nemen in de bus allerlei middelen mee waaraan daklozen behoefte hebben, zoals brood, fruit, koffie, chocola, water, toiletpapier, batterijen en kleding. Als het nat weer is, zijn hun kleren doorweekt en hebben ze vooral behoefte aan droog ondergoed en droge sokken. We nemen de tijd om met hen te praten. Ze kijken naar ons uit. Regelmatig bellen ze waar we blijven."

KUNNEN JULLIE HEN BLIJVEND HELPEN?

"Soms kunnen we huisvesting voor iemand regelen, bijvoorbeeld op een camping of één keer zelfs op een boot. Het lukt ons gelukkig regelmatig om iemand weer aan het werk te krijgen. Net voor de zomer bijvoorbeeld hebben we een dakloze met kleine stapjes kunnen helpen.

De meeste daklozen zijn helaas niet zelfstandig in beweging te krijgen. Zij leven op de bodem van hun bestaan en zijn niet in staat om in actie te komen of ook maar ergens op te hopen."

EVANGELISEERT U OOK?

"We zijn er in de eerste plaats om hen te helpen met middelen, maar als het kan, praten we over de Bijbel. Ik kan me helaas niet herinneren dat er iemand van deze daklozen tot bekering gekomen is."

» Ze kijken naar ons uit. Regelmatig bellen ze waar we blijven «

WAT IS UW DRIVE OM DIT WERK TE DOEN?

"Mijn passie is het omzien naar anderen. Het gaat hier om een groep waar bijna niemand naar omkijkt en die sterk afhankelijk is van anderen. Christus heeft alles voor ons over gehad."

WELK ADVIES GEEFT U LEZERS VAN MANKRACHT?

"Wij geven snel geld voor een goed doel, en dat is goed, maar de echte offerande die je kunt geven is een stukje van je tijd. Alleen al het feit dat je tijd voor daklozen hebt, doet hen goed. Laat hen hun verhaal vertellen en blijf respect voor hen houden, hoe ze er ook aan toe zijn. Geef een tiende van je tijd." ■

BIJBELSTUDIES OVER DE BRIEF VAN JAKOBUS (7)

Verkeerde vriendschap

Jakobus 4:1-12

Door: ds. J.C. Schuurman, Putten

Het kan een stevig discussiepunt zijn – vooral in het contact met jongeren: verkeerde vrienden. Wie zijn dat? En wat is hun invloed? In hoeverre kunnen ze ons van God aftrekken? Vragen die trouwens ook bij volwassenen kunnen spelen. In Jakobus 4 horen we wat verkeerde vriendschap – in dit geval met de wereld – doet.

VEEL MIS

Naarmate we verder komen in de brief, blijkt er steeds meer mis te zijn bij de geadresseerden. Schreef Jakobus eerder over sociale tegenstellingen – nú over onderlinge strijd en conflicten. En dát in oorlogstaal (zoals het Grieks laat zien)! De spanningen liepen dus hoog op. Triest: oorlog binnen Gods gemeente. Helaas kan dat, zoals de kerkgeschiedenis (ook de recente) maar al te vaak laat zien. Wat er precies speelde? Dat blijft wat vaag. Duidelijk is wél dat het onderlinge gedoe te maken had met hebzucht, eerzucht en jaloezie. 'U benijdt anderen' (vers 2). Kortom: het tegendeel van Psalm 133 – 'Waar liefde woont …'. Volgens vers 1 vochten alle delen van het lichaam mee. Dit kan op alle leden van het gemeente-lichaam slaan, maar ook op de verschillende onderdelen van het menselijk lichaam. Het laatste zou betekenen dat er naast verbaal geweld ook sprake was van handtastelijk-heden. En dát in de kerk…!

VANWAAR?

Hoe heeft het zover kunnen komen …?! Vanwaar deze misstanden? – dat is de vraag waarmee dit gedeelte begint. De gebruikelijke aanspraak 'mijn broeders' ontbreekt. Tekenend voor de ernst van de situatie. Wilden sommigen zich laten gelden en hun eigen mening doorzetten? Wat het ook geweest is – verlangens werden niet vervuld. Gemeen-teleden kregen niet voor elkaar wat ze zelf wilden (let op het driemaal herhaalde 'niet krijgen' in vers 2). En dan peilt Jakobus ook de eígenlijke oorzaak. Waar zat het ten diepste op vast? Op een verstoorde verhouding met God. Dat was vooral te

merken aan het gebedsleven binnen de gemeente.

VERKEERD BIDDEN

Werd er eigenlijk nog wel gebeden? Volgens het slot van vers 2 niet. In ieder geval niet oprecht, zal Jakobus bedoelen. Waar niet (meer) wordt gebeden, verkeert een gemeente in de gevarenzone. De deur staat open voor hét boze en ook dé boze zelf, de duivel (in vers 7 genoemd). O ja, voor de vorm hebben de eerste lezers nog wel gebeden (vers 3). Maar het wordt door Jakobus 'verkeerd' bidden genoemd. Daarom bleef verhoring uit ('U ontvangt niet'). Weer zo'n ontdekkend moment in deze brief. Je kunt blijkbaar verkeerd bidden … Hoe dan? Doordat het eigenbelang voorop staat. De intentie ('het doel') van je bidden deugt niet. Veelzeggend dat de eerste drie beden van het Onze Vader met 'Uw' beginnen! Het wil primair om God gaan, om Zijn Naam, Koninkrijk en wil. Wie dít beseft, behoeft niet bang te zijn dat hij verkeerd bidt. En dan is er ook alle ruimte om je eigen noden, zorgen en zonden uit te spreken (de andere beden van het Onze Vader).

VRIENDSCHAP – VIJANDSCHAP

Heftig hoe Jakobus zijn lezers in vers 4 aanspreekt: als 'overspelige mannen en vrouwen'. Dit is niet letterlijk maar figuurlijk bedoeld. Ontrouw richting God wordt in de Schrift overspel genoemd (Ezechiël 6:9; Matthéüs 12:39). Een vorm van vreemdgaan. Dat kan niet alleen met afgoden maar ook met de wereld – hier de gevallen wereld die vijandig tegenover God staat, een levenspatroon dat dwars tegen Zijn geboden ingaat (vgl. 1:27). Voor ons concreet de wereld van 2024! Bijbelse normen komen steeds meer onder druk te staan. Hebben we er erg in? En lopen we als kerk niet het gevaar om ons aan de wereld aan te passen? Maar volgens Jakobus is het óf-óf: 'Wie een vriend van de wereld wil zijn, wordt als vijand van God aangemerkt' – namelijk door de Heere Die ons door en door kent. Een belangrijk punt om over door te praten. Wanneer ben je een vriend van de wereld? En waarom? Wat zit daar achter? Onderzoek jezelf eens. Besef dat de wereld je zó in de greep kan krijgen, dat je God kwijtraakt (vgl. 1 Johannes 2:15). Je zult toch onder Zijn vijanden gerekend worden ….!

> » Waar niet (meer) wordt gebeden, verkeer je in de gevarenzone «

DE SCHRIFT

Al met al een scherpe boodschap. Zwart-wit. Maar Jakobus fundeert zich in de verzen 5 en 6 op de (oudtestamentische) Schrift. Eerst laat hij zijn lezers vragenderwijs meedenken, opdat ze zelf inzien hoe verkeerd zij bezig zijn. Als de Geest in je woont, dan kun je

toch niet vurig verlangen naar afgunst? De Geest Zelf doet het in ieder geval niet, zegt de Schrift. De apostel verwijst in vers 5 niet zozeer naar één bepaalde tekst als wel naar het geheel van de Schrift. Vers 6 bevat wel een letterlijk citaat: 'God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade' (ook in 1 Petrus 5:6). De tekst wijkt iets af van Spreuken 3:34 omdat Jakobus de Septuagint (= Griekse vertaling van het Oude Testament) citeert. Geweldig dat we een God hebben Die Zijn genade graag en ook royaal uitdeelt. Maar dan wel aan mensen die nederig (geworden) zijn. Alleen zó kan het gemeenteleven heilzaam veranderen. Een hele les voor de toenmalige lezers die juist zo sterk op hun eigen ego gericht waren.

VERKEERDE VRIENDSCHAP VERBREKEN

Vanaf vers 7 komt Jakobus met een reeks korte vermaningen opdat de vriendschap met de wereld verbroken wordt. Ten diepste gaat het om bekering. Dit woord slaat een accolade om de verzen 7 tot en met 10.

- Je aan God onderwerpen. De leiding van je leven aan Hem overdragen. Buigen voor Zijn Woord. Betekent dat onderworpenheid? Nee. Het maakt juist vrij.
- Weerstand bieden aan de duivel die vriendschap met de wereld aanmoedigt. Gelukkig is hij te weerstaan (Efeze 6:16; 1 Petrus 5:9). Laat je bemoedigen door de belofte dat hij zál wegvluchten.
- Tot God naderen (vers 8). Vooral biddend. En dan het wonder dat Hij naar jou toekomt. Toen de jongste zoon terugkeerde, holde zijn vader hem tegemoet (Lukas 15:20). Eén van de meest ontroerende momenten uit heel de gelijkenis. Zó is God!
- Het tweede deel van vers 8 herinnert aan Psalm 24:4. 'Wie rein is van handen en zuiver van hart' zal voor God kunnen staan. Bij Jakobus is het reinigen van je handen en het zuiveren van je hart een opdracht. Door tot Christus te vluchten als een zondaar die het van Zijn bloed moet hebben. Hij verlost ook van dubbelhartigheid.
- Inzien dat je er ellendig aan toe bent (vers 9). Wat kunnen we hier blind voor zijn (zie Openbaring 3:17).

Jakobus dringt aan op zelfkennis. Dan is er geen reden meer om te lachen. Er komt juist droefheid over de zonde, ook over die verkeerde vriendschap met de wereld. Maar het is wel een heilzame droefheid die tot bekering leidt (2 Korinthe 7:10; Matthéüs 5:4).

- Verneder je voor de Heere (vers 10) – zoals de tollenaar uit Jezus' gelijkenis (Lukas 18:9-14). Bid het mee: 'O God, wees mij, de zondaar

» Toen de jongste zoon terugkeerde, holde zijn vader hem tegemoet «

'De verloren zoon 2', geschilderd door Jan van 't Hoff

genadig.' Dan zul je door de Heere verhoogd, aanvaard worden. Hij belooft het!

NIET OORDELEN

Vers 11 begint met 'broeders'. De toon is weer wat milder. Jakobus waarschuwt voor kwaadspreken binnen de gemeente. Juist in een conflictsituatie kan dat maar zo gebeuren. En voor je het weet oordeel je ook over een medebroeder. Vers 12 wekt de indruk dat er ook over iemands eeuwige bestemming werd geoordeeld. Uiterst kwalijk! Het laatste oordeel komt alleen de Heere toe 'Die kan zalig maken én te gronde richten' (Matthéüs 10:28). Ondertussen oordelen we ook over de wet, zegt Jakobus. Hoe dan? Doordat we niet buigen voor de koninklijke wet (2:8): je naaste liefhebben als jezelf. Alsof we erboven staan en een soort rechter van de wet zijn. Typisch een uiting van verkeerde vriendschap. Wie de Heere vreest, krijgt Zijn wet juist lief, verlangend om die ook te doen. ■

GESPREKSVRAGEN:

1. **Wat wordt er bedoeld met verkeerd bidden (vers 3)?**
2. **Hoe en wanneer is er sprake van vriendschap met de wereld? Wat zit erachter? Overweeg 1 Johannes 2:15.**
3. **Reageer eens op de volgende twee gezegden:**
   A. 'Zeg me wie je vrienden zijn en ik vertel je wie jij bent.'
   B. 'Waar je mee omgaat word je mee besmet.' Zie ook Spreuken 13:20
4. **Jakobus benadrukt een aantal keren het nederig worden voor God. Wat houdt dat in, ook voor jezelf? En waarom is het nodig?**
5. **Hoe kun je de duivel weerstaan (vers 7)? Hoe zien we vandaag zijn macht?**
6. **Leg naast vers 8 Lukas 15:20. Wat raakt je?**

AGENDA ACTIVITEITEN

Tijdens de Mannenthemadagen in D.V. 2025 denken we vanuit de Filippenzenbrief na over het begin en de voltooiing van Gods werk, onder het thema 'De Eerste en de Laatste'. We kiezen ons vertrekpunt in Filippenzen 1:6. Samen gaan we op zoek naar de actualiteit van dit Schriftgedeelte voor gelovige mannen van nu. 'Ik vertrouw erop dat Hij Die in u een goed werk begonnen is…', schrijft Paulus aan de gemeente van Filippi. Wat houdt dit 'goede werk' precies in? Daarover gaat de eerste lezing. Hoe werkte God in de harten van de Filippenzen en hoe doet Hij dat vandaag (1:5)? Wat is er van dat goede werk te zien in het leven van de gelovigen toen en nu (bijv. 1:27, 29; 2:14-15; 4:14)? Tijdens de tweede lezing stellen we ons de vraag wat hoort bij de voltooiing van Gods goede werk. Welke gevaren bedreigen die voltooiing (4:1)? Welke rol speelt 'de dag van Jezus Christus' hierin (1:6)? Wat heeft hoofdstuk 3:14b, 20 en 21 ons hierin te zeggen? Hoe kunnen deze verzen functioneren als een bemoediging?

Wees van harte welkom tijdens 1 van de volgende Mannenthemadagen – en zet de datum alvast in je agenda:

MANNEN THEMA DAG

REGIO GROENE HART

Wilnis, zaterdag 8 maart

Sprekers: ds. J. van Dijk (Hervormd Ridderkerk) & ds. W.L.W. Kater (CGK 's Gravenzande)

REGIO NOORD (NW-VELUWE EN IJSSELDELTA)

't Harde, zaterdag 12 april

Sprekers: ds. D. van der Zwaag (CGK Siegerswoude) & ds. J.A.J. Pater (Hervormd Doornspijk)

REGIO ZUID (GOEREE-OVERFLAKKEE EN ZEELAND)

Tholen, zaterdag 12 april

Sprekers: ds. A.J. van den Herik (Hervormd Dordrecht) & ds. S.M. Buth (CGK Zaamslag)

REGIO WEST

Ridderkerk, zaterdag 4 oktober

Sprekers: ds. A. Langeweg (Hervormd Barendrecht) & ds. W.L.W. Kater (CGK 's Gravenzande)

REGIO MIDDEN

Veenendaal, zaterdag 11 oktober

Sprekers: ds. D. van der Wal (CGK Aalten) & ds. J.A.J. Pater (Hervormd Doornspijk)

Meer info over tijd, locatie en aanmelden kun je vinden op www.mannenthemadagen.nl.

BESTUURSWIJZIGINGEN

- De MV **'Calvijn' te Monster** heeft een nieuwe penningmeester: dhr. A.P. Voskamp, Lindenstraat 4, 2691 DR 's Gravenzande.
- De MV **'Elimelech' te Bruchem** heeft een nieuwe secretaris: dhr. G. van Maaren, Uilikerweg 17, 5305 TD Zuilichem.
- De MV **'Onderzoekt de Schriften' te Oud-Beijerland** heeft een nieuwe penningmeester: dhr. R. Keijzer, A.W. Lipsstraat 19, 3262 GA Oud-Beijerland.
- De MV **'Hervormde Mannenvereniging op GG' te Ede** heeft een nieuwe secretaris: dhr. J.G. van Schaik, Annadaal 65, 6715 JB Ede.

Vriendelijk dank voor uw medewerking, ds. J. van Dijk, secr. E: vandijk@hervormdemannenbond.nl

De stad van God in kalendervorm

Door: ds. J.M. Molenaar, Zoetermeer

Welke theologische boeken moet iedere christen gelezen hebben? Het lijkt me een gespreksvraag aan het eind van een mannenverenigingsavond. Een aantal jaren geleden werd er door een aantal liberale theologen een lijst gemaakt van tien boeken die elke theoloog gelezen zou moeten hebben. Het zou een onderzoek waard zijn tot welke lijst wij als mannenverenigingen zouden komen. Ik ben benieuwd of 'De civitate Dei' ook in deze lijst zou komen te staan.

TIJD EN REACTIE

Kerkvader Augustinus (354-430) schreef dit boek tussen 413 en 426. Het boek is ontstaan na de plundering van Rome in 410. Germaanse stammen (de Goten) veroveren grote delen van het Romeinse rijk. Drie dagen lang is de oude stad Rome geplunderd. Veel Romeinen zoeken hun toevlucht in Noord-Afrika. De ondergang van Rome is een enorme schok voor de toenmalige wereld. Iemand schreef: 'Het 'nine eleven' van de toenmalige wereld.' Goed gezegd.

De ondergang van Rome roept allerlei vragen wakker. Onder keizer Constantijn is het christendom immers de heersende godsdienst geworden. De ondergang van Rome zou een gevolg zijn van het verlaten van de oude Romeinse goden, zo dachten velen. Terugkeer naar de oude Romeinse goden, zou de toorn van de beschermgoden kunnen stillen. Augustinus – de bisschop van Carthago – reageert.

INHOUD EN VORM

In het eerste deel (boek 1-10) gaat Augustinus in op de aanklachten. Hij ontzenuwt ze één voor één. In het tweede deel (boek 11- 22) gaat het vooral om wat het christendom zelf inhoudt. Het gaat over de schepping en de val van mens en engelen (boek 11-14), de geschiedenis van de aardse stad ('civitas terrena') en de hemelse stad ('civitas caelestis') (boek15-19) en de toekomst en eindfase van deze beide steden (boek 19-22).

Chris Dijkhuis heeft een mooie vertaling gemaakt van dit klassieke geschrift. De vertaler heeft gekozen voor een combinatie van vertalen en samenvatten. Het geheel is ingedeeld in een tweejarige kalender. Deze vorm stimuleert om kennis te nemen van 'De civitate Dei'. Het mag tegelijk een stimulans zijn om het gehele werk te gaan lezen.

ONTHULLING EN VERLANGEN

Wat mij betreft onthult dit boek het kwaad van de mens. In de aardse stad staat eigenliefde en macht centraal. De gevolgen zijn duister. Tegelijk wakkert Augustinus het verlangen aan om in liefde tot God te leven. Onderweg naar het eeuwige geluk van de stad van God en de sabbat die nooit meer eindigen zal. 'Hoe groot zal daar het geluk zijn waar kwaad niet bestaat, geen goed verborgen is, waar alle ruimte is voor het loven van God die alles in allen is.'

De civitate Dei. 'De stad van God' vertaald en toegankelijk gemaakt door Chris Dijkhuis, uitg. Adveniat, onderdeel van Jongbloed Christelijke Media – Leeuwarden, 2024; ISBN 978 90 89723987; 800 blz; **€ 49,99**

God is Koning

Door: ds. H.J. Lam, Moordrecht

Menig oudere predikant heeft nog college van hem gehad. Ook veel theologisch geïnteresseerde gemeenteleden kennen zijn naam: Arnold Albert van Ruler. Geboren werd hij in 1908 in Apeldoorn. Uit ouders die "geen offer te groot hebben geacht om mij in volle vrijheid te geven aan wat mij het meest op de ziel brandde: de beoefening van de theologische wetenschap." Na zijn studie in Groningen werd hij predikant in Kubaard en in Hilversum. In 1947 benoemde de Hervormde Synode hem tot kerkelijk hoogleraar. In 1970 overleed hij. Plotseling.

SIERVOGEL

Sinds 2007 verschijnt zijn Verzameld Werk, dat inmiddels negen delen bevat en duizenden bladzijden beslaat. Wie ze doorneemt, begrijpt dat professor Berkhof hem de "siervogel in onze theologische volière" noemde. Je raakt namelijk onder de indruk van de denk- en de werkkracht van Van Ruler. Zijn heldere en vaak speelse en uitdagende stijl zorgt dat je blijft lezen. En dat niet alleen, men komt al vrij gauw op het spoor wat Van Ruler na aan het hart lag; ik noem onder meer: de schepping (hoe positief waardeerde hij haar), het koninkrijk Gods (scharnierpunt van zijn theologie), de theocratie (waarvoor hij een hartstochtelijk pleidooi voerde).

PUNTSGEWIJS

In dit artikel belichten we iets van Van Rulers denken over het koninkrijk Gods. We doen dat zoals hij dat ook vaak deed:

puntsgewijs.

- Ten eerste. In de uitdrukking “koninkrijk Gods” wordt de kern van de Bijbelse boodschap samengevat. In de evangeliën, in de thora, bij de profeten en de apostelen is het koningschap van God en Zijn heerschappij het centrale gegeven.
  Ten tweede. Het koninkrijk Gods omvat de gave van de Messias en van de Geest. Zonder de verschijning van Jezus Christus en zonder de uitstorting van de Heilige Geest kan Gods koninkrijk niet gevestigd worden.
  Ten derde. Ondanks dat beider komst absoluut noodzakelijk is, is het de Bijbel uiteindelijk niet daarom te doen; nee, diepste drijfveer is de komst van het koninkrijk van God hier op aarde.
  Ten vierde. Gods koninkrijk is geen andere ruimte naast of boven onze wereld. Integendeel, het is ónze werkelijkheid waarin God als Koning handelt, meer nog: waarin Hij Zich openbaart en de wet van Zijn rijk afkondigt tot heiliging en kerstening van het bestaan.

Ten vijfde. Gods handelen doorbreekt de kringloop van de natuur en schept geschiedenis, de geschiedenis van het heil in kruis en opstanding, van kerk en zending, van enkelingen, volken en culturen.
Ten zesde. De wereldgeschiedenis is de geschiedenis van Gods troonbestijging. Dat klinkt feestelijk, maar levert vanwege de opstandigheid van de mens enorme strijd op, een strijd die God beslecht in de verzoening door het kruis.
Ten zevende. God leidt deze geschiedenis naar haar doel: de totale en definitieve doorbraak van Zijn koninkrijk, waardoor mens en schepping gered worden. In dat perspectief staat alles wat in deze wereld gebeurt, ook het raadselachtige.

Ten achtste. Wanneer Gods toekomst is aangebroken, zal Christus van Zijn middelaarschap afstand doen en Zijn koningschap overgeven aan de Vader, Die dan zal zijn alles in allen (1 Korinthe 15:28). Op dat moment houden wij op christen te zijn en zijn wij enkel en alleen mens, mens naar Gods beeld, mens die deze aarde erfelijk zal bezitten, mens die opstaat tot de vreugde.

VINGERAFDRUK

Wat wij van Van Ruler kunnen leren is dat het evangelie het goede woord van God is voor deze gevallen wereld. Nota bene daarin vestigt God Zijn koninkrijk. Dikwijls op zeer verborgen wijze. Daar wist Van Ruler alles van. Daar leed hij ook onder. Dat weerhield hem er niet van Gods koningschap voortdurend te poneren als iets uiterst vreugdevols. Deze “vingerafdruk” staat op al zijn uiteenzettingen en werkt tot op de dag van vandaag inspirerend. ■

" Welzalig hij wiens zonden zijn vergeven".
Psalm 32:1

Op 9 oktober 2024 is door de Heere uit dit leven weggenomen ons lid en oud secretaris

Leendert 't Hart

in de leeftijd van 89 jaar.

Wij verliezen in hem een beminnelijk mens en een lid die tot voor kort zeer trouw onze bijeenkomsten bezocht. In dankbaarheid gedenken wij zijn inbreng en betrokkenheid bij onze vereniging.

Zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen wensen we de troost en nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden van mannenvereniging 'Calvijn' te Monster.

Wees tevreden met wat u hebt,
want Hij heeft Zelf gezegd: Ik zal u beslist niet loslaten en Ik zal u beslist niet verlaten.
Hebreeën 13 vers 5b

De HEERE heeft op 26 oktober 2024 uit dit leven weggenomen onze broeder en oud-voorzitter

Willem Drooger

in de leeftijd van 91 jaar.

Als lid en als oud-voorzitter heeft hij een grote plaats ingenomen bij mannenvereniging 'Paulus' te Ridderkerk-Oostendam.

Wij leven mee met zijn kinderen en kleinkinderen en wensen hen de nabijheid en troost van de HEERE God toe.

Bestuur en leden van mannenvereniging 'Paulus' te Ridderkerk-Oostendam

"Ik zal er zijn"

Met droefheid, maar met dankbaarheid voor zijn lange leven, geven wij u kennis van het overlijden van ons trouw en meelevend lid

Willem Kisjes

In de leeftijd van 104 jaar.

Wij denken met dankbaarheid terug aan zijn langdurige betrokkenheid bij onze vereniging.

De Heere vertrooste zijn kinderen en klein- en achterkleinkinderen met dit verlies.

Bestuur en leden van mannenvereniging "Onderzoekt de Schriften"

Harderwijk, 6 november 2024

En Hij heeft tot mij gezegd:
Mijn genade is u genoeg;
want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht
2 Korinthe 12:9a

Na een periode van afnemende krachten is op 22 November 2024 door de Heere uit dit leven weggenomen ons zeer gewaardeerd (rustend) lid

Paulus Poortvliet

in de leeftijd van 87 jaar.

Wij denken met dankbaarheid terug aan zijn betrokkenheid en inbreng in de jaren dat hij onze vereniging bezocht.

Wij wensen zijn kinderen de troost en nabijheid van de Heere toe.

Bestuur en leden van Mannenvereniging "Boaz" te Arnemuiden.

Loopbaanevent

Dé plek voor inspiratie en ontmoeting

Begin het nieuwe jaar
met inspiratie voor je loopbaan

Bewust bouwen aan je loopbaan door christelijke bedrijven te ontmoeten en boeiende workshops te volgen!

Gratis, wel aanmelden via christelijk loopbaanevent.nl

Het Christelijk Loopbaanevent

D.V. 17 en 18 januari 2025
AFAS Leusden

reformatorisch dagblad

werkmettalent®

Rovero, de slimste weg naar *groei!*

ROVERO.COM

- Fruitoverkappingen
- Folietunnels
- Kassen

UW BETROUWBARE ROVERO 55 JAAR PARTNER EST. 1969

rovero

NIEUW VOOR PARTICULIEREN.
"ALLES VOOR THUISKWEKERS"
KWEEK.NL

KWEEK GROEIZAKEN

Bakkerij Voordijk
Ridderkerk

Baked With Love

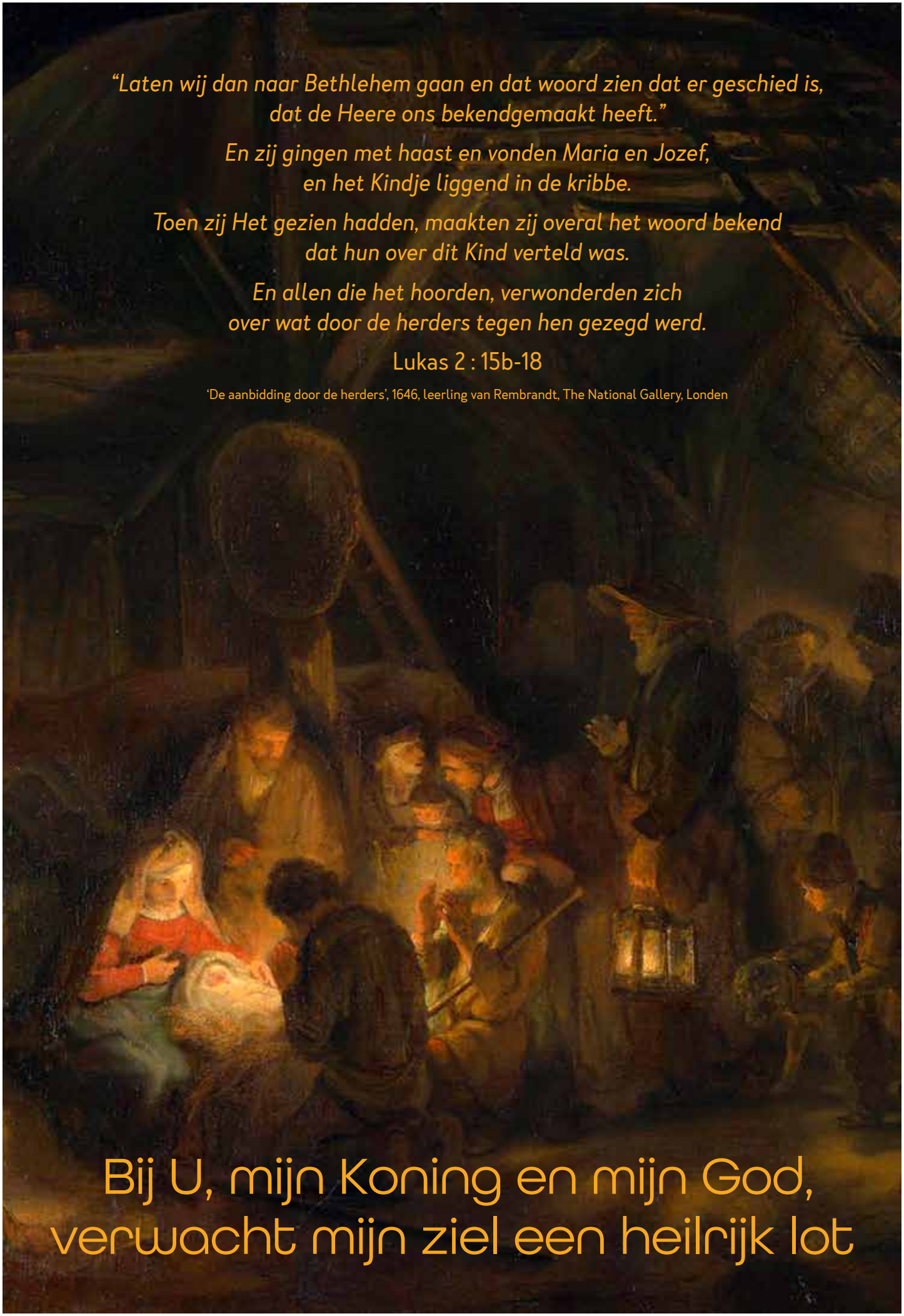
RIDDERKERK
Jan Steenstraat 22
2981 EG
Ridderkerk

HENDRIK-IDO-AMBACHT
De Schoof 74
3341 EB
Hendrik-Ido-Ambacht

ZWIJNDRECHT
Dollard 8
3332 EE
Zwijndrecht

www.bakkerijvoordijk.nl

AMBACHTELIJK | BROOD | BANKET | CHOCOLADE | IJS

“Laten wij dan naar Bethlehem gaan en dat woord zien dat er geschied is,
dat de Heere ons bekendgemaakt heeft.”

En zij gingen met haast en vonden Maria en Jozef,
en het Kindje liggend in de kribbe.

Toen zij Het gezien hadden, maakten zij overal het woord bekend
dat hun over dit Kind verteld was.

En allen die het hoorden, verwonderden zich
over wat door de herders tegen hen gezegd werd.

Lukas 2 : 15b-18

‘De aanbidding door de herders’, 1646, leerling van Rembrandt, The National Gallery, Londen

Bij U, mijn Koning en mijn God, verwacht mijn ziel een heilrijk lot